EUROPE DIRECT
Prešov

11
2022

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Komisia víta dohodu o ročnom rozpočte EÚ na rok 2023

Európsky parlament a Rada Európskej únie na základe návrhu predloženého Európskou komisiou dosiahli dohodu o rozpočte EÚ na rok 2023. Dohoda sa týka záväzkov vo výške 186,6 mld. EUR a platieb vo výške 168,7 mld. EUR.

Po prijatí rozpočtu by EÚ mohla mobilizovať značné finančné prostriedky na **zmiernenie závažných dôsledkov ruskej útočnej vojny** voči Ukrajine, a to v samotnej Ukrajine, ako aj v južnom susedstve a v členských štátoch.

Podporila by sa tým aj prebiehajúca udržateľná obnova po pandémii koronavírusu a chránili a vytvárali by sa pracovné miesta. Podnietilo by to vytváranie ďalších dôležitých a nutných investícií do **zelenšej, digitálnejšej a odolnejšej Európy** a zároveň by sa chránili tí najzraniteľnejší v jej susedstve a na celom svete.

Rozpočet, na ktorom sa aktuálne strany dohodli, nasmeruje finančné prostriedky tam, kde môžu pomôcť najviac, v súlade s najdôležitejšími potrebami členských štátov EÚ a partnerov EÚ na celom svete.

Konkrétne sa dohodlo takéto nasmerovanie finančných prostriedkov:

14,7 mld. EUR na podporu našich susedov a medzinárodného rozvoja a spolupráce. Dohoda zahŕňa cielené zvýšenie prostriedkov pre Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa (12,3 mld. EUR) so zameraním na Ukrajinu a Moldavsko, migráciu v južnom susedstve, ako aj pre program humanitárnej pomoci (1,8 mld. EUR) na riešenie krízových situácií vo svete;

1,5 mld. EUR pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu a 956,8 mil. EUR pre Fond pre integrované riadenie hraníc na zintenzívnenie spolupráce v oblasti riadenia vonkajších hraníc, ako aj migračnej a azylovej politiky vrátane podpory pre členské štáty, ktoré prijímajú utečencov z Ukrajiny;

3,0 mld. EUR na Nástroj na prepájanie Európy na modernú, vysokovýkonnú dopravnú infraštruktúru na uľahčenie cezhraničných prepojení (s osobitným dôrazom na posilnenie koridorov solidarity medzi EÚ a Ukrajinou a na energetickú zložku v reakcii na energetickú krízu; tým sa dopĺňa návrh REPowerEU, ktorý má objem 20 mld. EUR);

295,2 mil. EUR na vojenskú mobilitu na zlepšenie civilnej a vojenskej mobility;

3,7 mld. EUR na program Erasmus+ na investície do mladých ľudí vrátane žiakov a študentov utekajúcich z Ukrajiny, ako aj 332,8 mil. EUR pre kultúrny a kreatívny priemysel prostredníctvom programu Kreatívna Európa;

62,9 mld. EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch na podporu prebiehajúcej obnovy prostredníctvom zvýšenia investícií do hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti;

53,6 mld. EUR na spoločnú poľnohospodársku politiku a 1,1 mld. EUR na Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond, pre európskych poľnohospodárov a rybárov, ale aj na posilnenie odolnosti rybárstva a poľnohospodársko-potravinárskeho odvetvia a zaistenie potrebného priestoru pre krízové riadenie;

12,4 mld. EUR na program Horizont Európa na podporu výskumu EÚ v takých oblastiach, ako sú zdravotníctvo, digitalizácia, priemysel, vesmír, klíma, energetika a mobilita;

602,8 mil. EUR na Program pre jednotný trh na podporu malých a stredných podnikov v celej Únii;

739,3 mil. EUR na program EU4Health na podporu európskej zdravotnej únie a na zabezpečenie komplexnej reakcie na zdravotné potreby európskych občanov,

1,5 mld. EUR v rámci Fondu na spravodlivú transformáciu, aby prechod ku klimatickej neutralite nikoho nepoškodil, a 755,5 mil. EUR v rámci programu LIFE na podporu opatrení v oblasti životného prostredia a klímy;

309,9 mil. EUR na Fond pre vnútornú bezpečnosť, 945,7 mil. EUR na Európsky obranný fond na podporu európskej strategickej autonómie a bezpečnosti a 157,0 mil. EUR na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom aktu o spoločnom obstarávaní.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_6785

Európska zelená dohoda: EÚ sa dohodla na vnútroštátnom znižovaní emisií členských štátov z dopravy, budov, odpadu a poľnohospodárstva

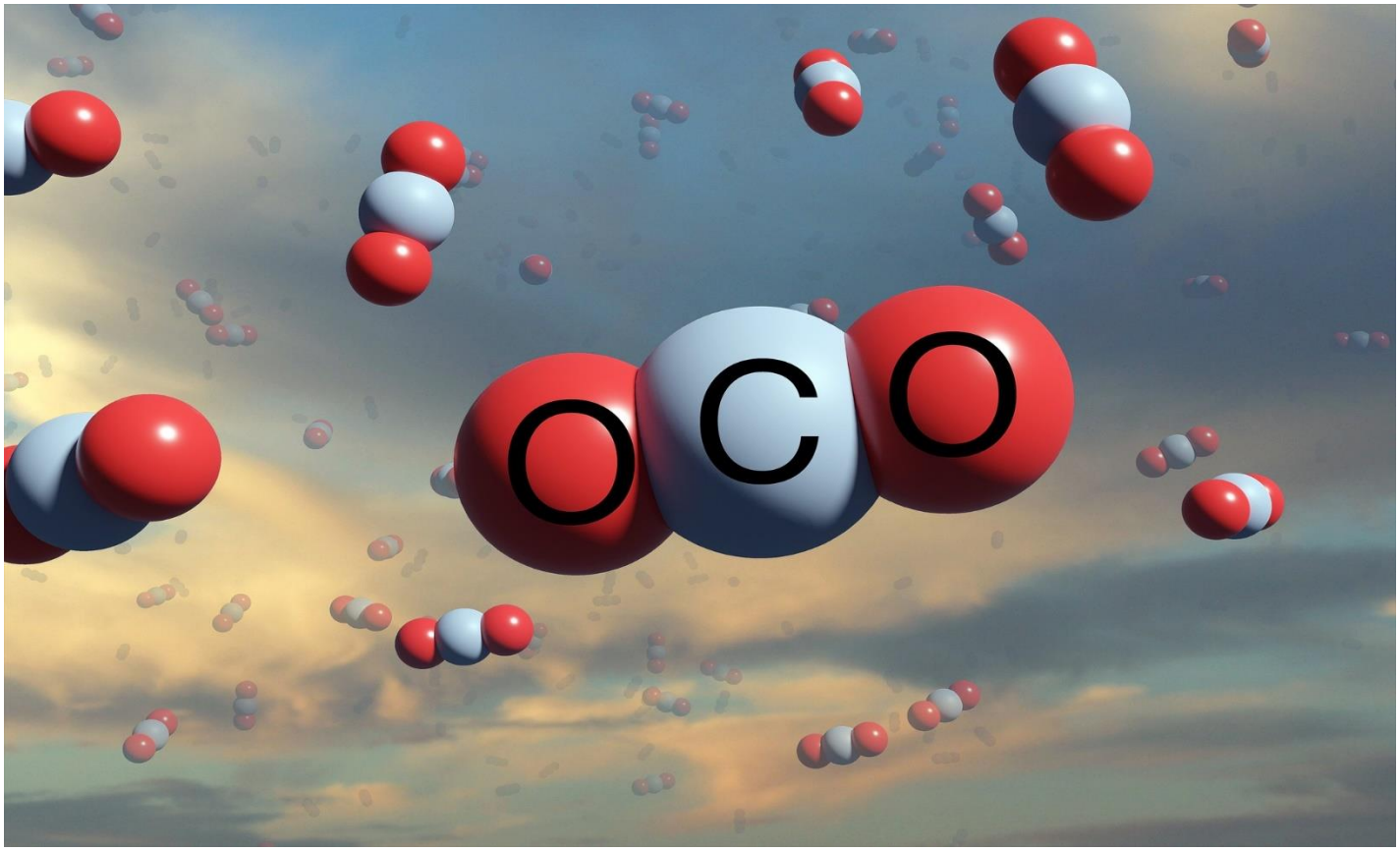

Európska komisia víta predbežnú dohodu, ktorú dosiahla včera večer s Európskym parlamentom a Radou a ktorej cieľom je zvýšiť ambície nariadenia EÚ o spoločnom úsilí (ESR). Touto dohodou sa pre členské štáty stanovujú záväzné ročné ciele v oblasti emisií skleníkových plynov v odvetviach, ktoré v súčasnosti nie sú zahrnuté do systému EÚ na obchodovanie s emisiami (EU ETS). Podstatnou časťou dohody je, že sa v nej zachováva návrh Komisie posilniť cieľ zníženia emisií v týchto odvetviach z 29 % na 40 % do roku 2030 v porovnaní s úrovňami z roku 2005.

Aktualizované ciele zníženia emisií pre členské štáty sa pohybujú v rozpätí od –10 % do –50 % v porovnaní s rokom 2005 a povedú k ďalšej konvergencii emisií členských štátov na obyvateľa v roku 2030. Medzi odvetvia, na ktoré sa vzťahuje nariadenie ESR, patrí stavebníctvo, poľnohospodárstvo, odpad, malý priemysel a doprava. K príkladom možných opatrení, ktoré môžu členské štáty prijať na zníženie emisií a splnenie svojich cieľov, patria: podpora verejnej dopravy, dodatočná modernizácia budov; účinnejšie systémy vykurovania a chladenia a poľnohospodárske postupy, ktoré sú šetrnejšie ku klíme.

Táto dohoda je posledným krokom k prijatiu **legislatívneho balíka Komisie „Fit for 55“** na splnenie cieľov Európskej zelenej dohody, v nadväznosti na nedávnu dohodu o ukončení predaja nových automobilov s emisiami CO2 v Európe do roku 2035. Vzhľadom na práve prebiehajúcu konferenciu COP27 je opäť zrejmé, že EÚ si plní záväzky v oblasti klímy a prechádza od ambícií k činom.

V súvislosti s ruskou vojenskou agresiou na Ukrajine sa zároveň ukazuje, že EÚ od svojej zelenej transformácie neupúšťa, ale skôr urýchľuje úsilie o to, aby sa do roku 2050 stala prvým klimaticky neutrálnym kontinentom na svete.

Ďalšie kroky

Túto predbežnú dohodu teraz musí formálne prijať Parlament a Rada. Po dokončení tohto postupu sa nové právne predpisy uverejnia v Úradnom vestníku Únie a nadobudnú účinnosť.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_6724

Akt o digitálnych službách: prelomové pravidlá EÚ pre online platformy nadobúdajú účinnosť

Akt o digitálnych službách, ktorý aktuálne nadobúda účinnosť, je novým prelomovým súborom pravidiel EÚ na vytvorenie bezpečnejšieho a zodpovednejšieho online prostredia. Akt o digitálnych službách sa vzťahuje na všetky digitálne služby, ktoré spájajú spotrebiteľov s tovarom, službami alebo obsahom.

Vytvára nové komplexné povinnosti pre online platformy s cieľom znižovať rozsah škôd a bojovať proti rizikám v online prostredí, zavádza silnú ochranu práv používateľov v online prostredí a pre digitálne platformy buduje jedinečný nový rámec transparentnosti a zodpovednosti. Tieto pravidlá, ktoré boli navrhnuté ako ucelený a jednotný súbor pravidiel pre EÚ, poskytnú používateľom novú ochranu a podnikom právnu istotu na celom jednotnom trhu.

Akt o digitálnych službách je celosvetovo prvým regulačným súborom nástrojov svojho druhu a poslúži aj ako medzinárodné referenčné kritérium pre regulačný prístup k online sprostredkovateľom.

Nové povinnosti v oblasti digitálnych služieb

Aktom o digitálnych službách sa pre online sprostredkovateľské služby zavádza komplexný nový súbor pravidiel, podľa ktorého budú musieť navrhovať svoje služby a postupy. K novým pravidlám patria nové povinnosti na obmedzenie šírenia nezákonného obsahu a nezákonných produktov v online prostredí, na zvýšenie ochrany maloletých, či na poskytnutie väčšieho výberu a lepších informácií používateľom. Povinnosti rôznych online aktérov zodpovedajú ich úlohe, veľkosti a vplyvu v online ekosystéme.

Tento široký rozsah nových povinností týkajúcich sa transparentnosti, ktorých cieľom je zvýšiť zodpovednosť a posilniť dohľad, napríklad prostredníctvom nového mechanizmu označovania nezákonného obsahu, budú musieť dodržiavať všetci online sprostredkovatelia. Pre platformy s viac ako 45 miliónmi používateľov sa však zavádza osobitný režim: na tieto veľmi veľké online platformy alebo internetové vyhľadávače sa budú vzťahovať aj ďalšie povinnosti vrátane každoročného komplexného hodnotenia rizík, ktoré môžu v online prostredí ich služieb spôsobiť škody – napríklad možnosť, že používateľ príde do kontaktu s nezákonným tovarom alebo obsahom, či šírenie dezinformácií. V rámci aktu o digitálnych službách sa budú musieť zaviesť vhodné opatrenia na zmiernenie rizika, ktoré budú predmetom nezávislého auditu služieb a zmierňujúcich opatrení.

Menšie platformy a startupy budú mať výhodu v podobe užšieho súboru povinností, osobitných výnimiek z určitých pravidiel, a čo je najdôležitejšie, aj v podobe zvýšenia právnej zrozumiteľnosti a istoty, pokiaľ ide o fungovanie na celom jednotnom trhu EÚ.

Posilnené záruky v oblasti základných práv v online prostredí

Nové pravidlá chránia základné práva používateľov v EÚ aj v online prostredí.

Nová ochrana slobody prejavu obmedzí rozhodnutia platforiem týkajúce sa svojvoľného moderovania obsahu a používateľom ponúkne nové možnosti pri prijímaní informovaných opatrení proti platformám, na ktorých k takémuto moderovaniu obsahu došlo. Napríklad používatelia online platforiem budú mať odteraz viacero možností, ako napadnúť rozhodnutia o moderovaní obsahu, a to aj vtedy, ak budú tieto rozhodnutia v súlade s podmienkami používania platnými na daných platformách. Používatelia sa budú môcť sťažovať priamo na danej platforme, vybrať si orgán mimosúdneho riešenia sporov alebo požiadať o nápravu na súdoch.

Nové pravidlá tiež vyžadujú, aby boli podmienky používania platforiem prezentované jasne a stručne a aby sa rešpektovali základné práva používateľov.

Veľmi veľké online platformy a internetové vyhľadávače budú okrem toho musieť vykonať komplexné posúdenie rizík, ktoré by mohli ohroziť základné práva vrátane slobody prejavu, ochrany osobných údajov, slobody a plurality médií v online prostredí, ako aj práv dieťaťa.

Nové právomoci Komisie v oblasti dohľadu

Akt o digitálnych službách vytvára bezprecedentnú úroveň verejného dohľadu nad online platformami v celej Únii, a to na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ. Komisia má právomoc vykonávať priamy dohľad nad veľmi veľkými online platformami a veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi, t. j. spoločnosťami, z ktorých každá má zákaznícku základňu predstavujúcu viac než 10 % obyvateľstva EÚ, čo je približne 45 miliónov ľudí. Okrem toho bude musieť každý členský štát určiť koordinátora digitálnych služieb, ktorý bude vykonávať dohľad nad inými subjektmi v rozsahu pôsobnosti aktu o digitálnych službách a v prípade nesystémových otázok aj nad veľmi veľkými online platformami a veľmi veľkými internetovými vyhľadávačmi. Vnútroštátni koordinátori a Európska komisia budú spolupracovať prostredníctvom Európskeho výboru pre digitálne služby. Tento celoúnijný mechanizmus spolupráce sa vytvorí medzi vnútroštátnymi regulačnými orgánmi a Komisiou.

Zdroj:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_6906

Komisia investuje 3 miliardy eur do inovačných projektov v oblasti čistých technológií s cieľom realizovať plán REPowerEU

Európska komisia aktuálne zverejňuje tretiu výzvu na predkladanie projektov veľkého rozsahu v rámci inovačného fondu EÚ. Výzvou na predkladanie projektov veľkého rozsahu v roku 2022, ktorej rozpočet sa vďaka zvýšeným príjmom z aukcií emisných kvót v systéme EÚ na obchodovanie s emisiami zdvojnásobil na 3 miliardy eur, sa podporí zavádzanie priemyselných riešení na dekarbonizáciu Európy.

Vďaka osobitnému zameraniu sa na priority **plánu REPowerEU** poskytne táto výzva dodatočnú podporu na ukončenie závislosti EÚ od ruských fosílnych palív.

Z uvedenej výzvy sa budú financovať projekty zamerané na tieto témy:

všeobecná dekarbonizácia (rozpočet: 1 miliarda eur): inovačné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, energeticky náročných priemyselných odvetví, uskladňovania energie alebo zachytávania, využívania a ukladania uhlíka, ako aj produktov nahrádzajúcich produkty s vysokými emisiami uhlíka (najmä nízkouhlíkové motorové palivá, a to aj v námornej a leteckej doprave);

vodík a inovatívna elektrifikácia v priemysle (rozpočet: 1 miliarda eur): inovačné projekty v oblasti elektrifikačných metód s cieľom nahradiť využívanie fosílnych palív v priemysle, ako aj výroby vodíka z obnoviteľných zdrojov alebo zavádzania vodíka v priemysle;

výroba čistých technológií (rozpočet: 700 miliónov eur): inovačné projekty v oblasti výroby komponentov a konečného vybavenia pre elektrolyzéry a palivové články, energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovanie energie a tepelné čerpadlá;

stredne veľké pilotné projekty (rozpočet: 300 miliónov eur): vysoko inovačné projekty v oblasti prevratných alebo prelomových technológií zamerané na hĺbkovú dekarbonizáciu vo všetkých oprávnených sektoroch tohto fondu.

Zdroj:
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_22_6489

Projekty by mali preukázať inováciu v prevádzkovom prostredí, neočakáva sa však ich demonštrácia prípadne komerčná výroba vo veľkom.

Nezávislí hodnotitelia budú tieto projekty posudzovať na základe miery ich inovatívnosti, potenciálu zabraňovať emisiám skleníkových plynov, prevádzkovej, finančnej a technickej vyspelosti, ako aj potenciálu ich rozšírenia a nákladovej efektívnosti. Do výzvy sa môžu zapojiť projekty, ktoré sa zrealizujú v členských štátoch EÚ, na Islande a v Nórsku, a to do 16. marca 2023.

V prípade sľubných projektov, ktoré nie sú dostatočne zrelé na to, aby získali grant, môže pri ich vypracúvaní pomôcť Európska investičná banka.

Ďalšie kroky

Projekty možno podávať cez portál financovania a ponúk EÚ, na ktorom sú k dispozícii podrobnejšie informácie o celom postupe. Žiadatelia budú informovaní o výsledkoch hodnotenia v druhom štvrťroku 2023. Udelenie grantov a podpis projektov sa uskutočnia v štvrtom štvrťroku 2023.

V dňoch 29. a 30. novembra 2022 sa konal webinár o skúsenostiach z predchádzajúcej výzvy a informačný deň, kde budú mať potenciálni žiadatelia možnosť získať informácie a klásť otázky týkajúce sa novej výzvy.

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáži, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: *europedirect@sfpa.sk*

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnici, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

Kde nás nájdete?

17. novembra 6600/1, 080 01
Prešov, č.m. 93

europedirect@sfpa.sk

www.edpresov.sk

EUROPE DIRECT
Prešov

facebook.com/edpresov

instagram.com/edpresov

twitter.com/edpresov

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.